

G DIRECCIÓ GENERAL
O SALUT PÚBLICA
I I PARTICIPACIÓ
B

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE SANIDAD

SECRETARÍA GENERAL
DE SANIDAD

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
PARA EL PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS

ESTUDES 2020-2021 Illes Balears

Introducció

En aquest document es presenta la informació relativa a la prevalença del consum de diferents substàncies, a les percepcions i a les opinions de la població envers les drogues i altres addiccions, **de l'ESTUDES 2020-2021 a les Illes Balears**.

L'Enquesta sobre l'ús de drogues en l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) es fa **biennalment**, la promou i finança directament la **Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues** i compta amb la col·laboració de les comunitats i ciutats autònomes.

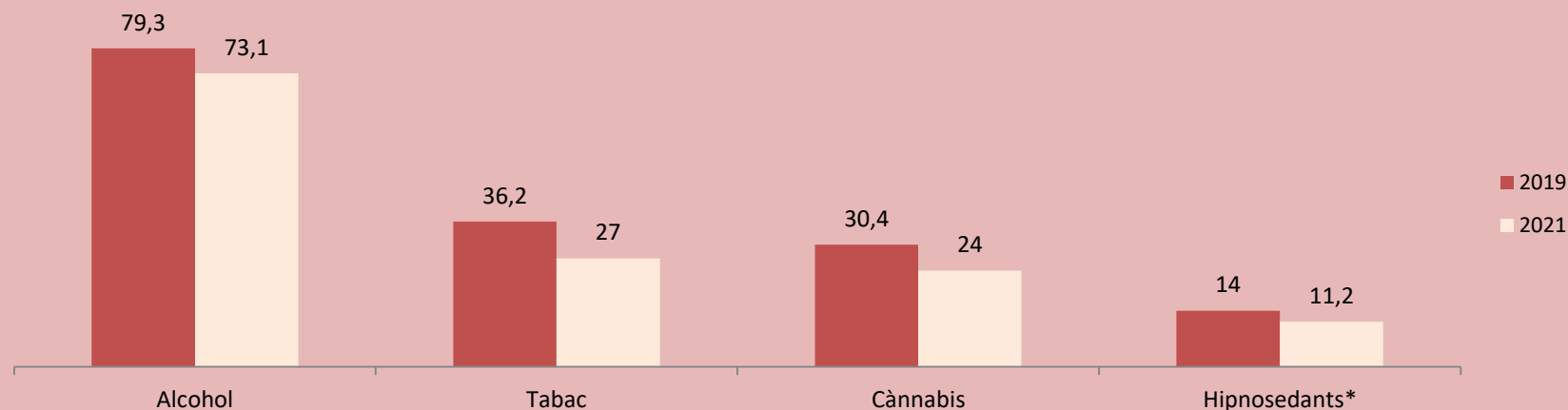
L'**objectiu general** és obtenir informació que contribueixi a conèixer, dissenyar i avaluar polítiques dirigides a prevenir el consum i a abordar les conseqüències negatives de l'ús de les drogues i de les addiccions comportamentals.

El marc mostral de l'enquesta és la població d'estudiants matriculats en centres educatius d'entre **14 i 18 anys**. En aquesta edició, la mostra a les Illes Balears va ser de **864 enquestes**.

Consum de substàncies psicoactives

2018-19 vs. 2020-21

Prevalença del consum de substàncies psicoactives els darrers dotze mesos (%)

* Amb recepta o sense

El 2020-21 disminueix el consum de totes les substàncies psicoactives.

Substàncies legals i drogues il·legals:

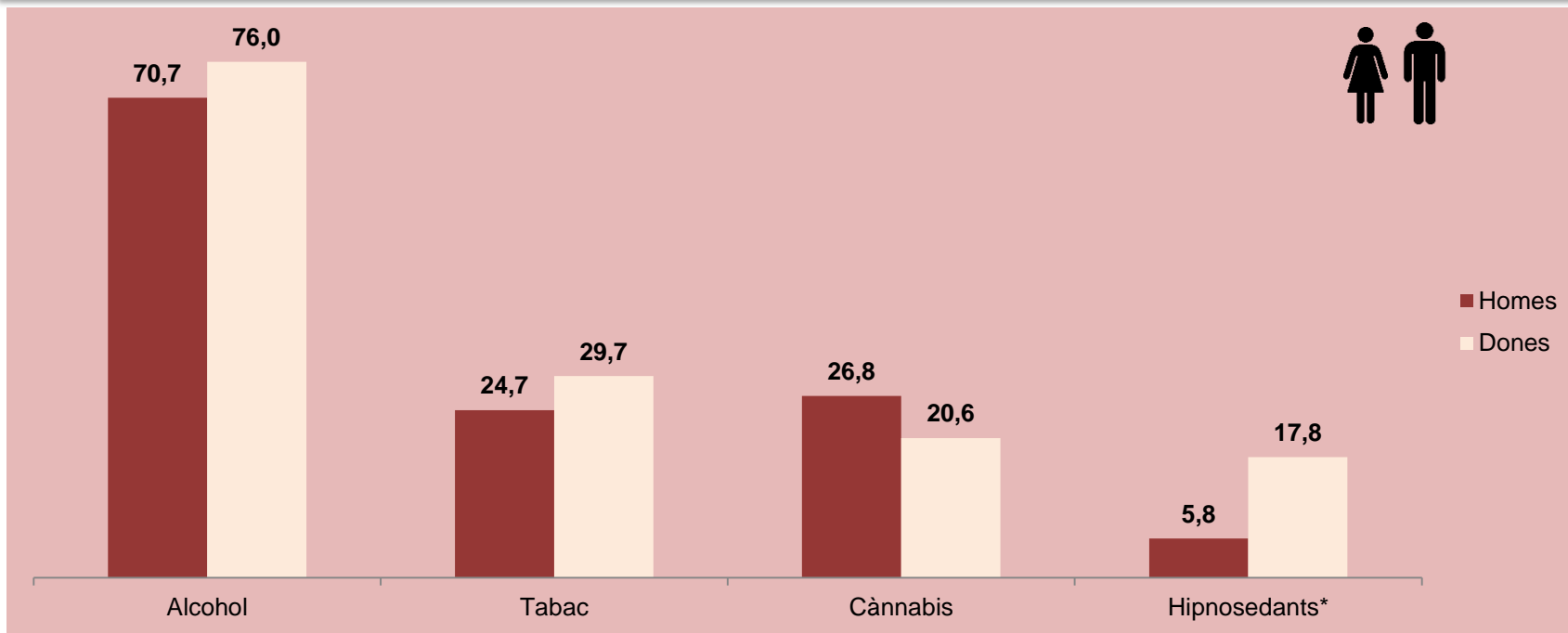
Un 75,3 % ha consumit alguna substància legal els darrers dotze mesos (alcohol, tabac, hipnosedants).

El 31,9 % ha consumit alguna substància il·legal alguna vegada a la vida (cànnabis, cocaïna, heroïna, amfetamines, èxtasi, al·lucinògens o GHB).

El 24,6 % ha consumit alguna substància il·legal els darrers dotze mesos (cànnabis, cocaïna, heroïna, amfetamines, èxtasi, al·lucinògens o GHB).

Consum de substàncies psicoactives

Prevalença del consum de substàncies per sexe els darrers dotze mesos (%)

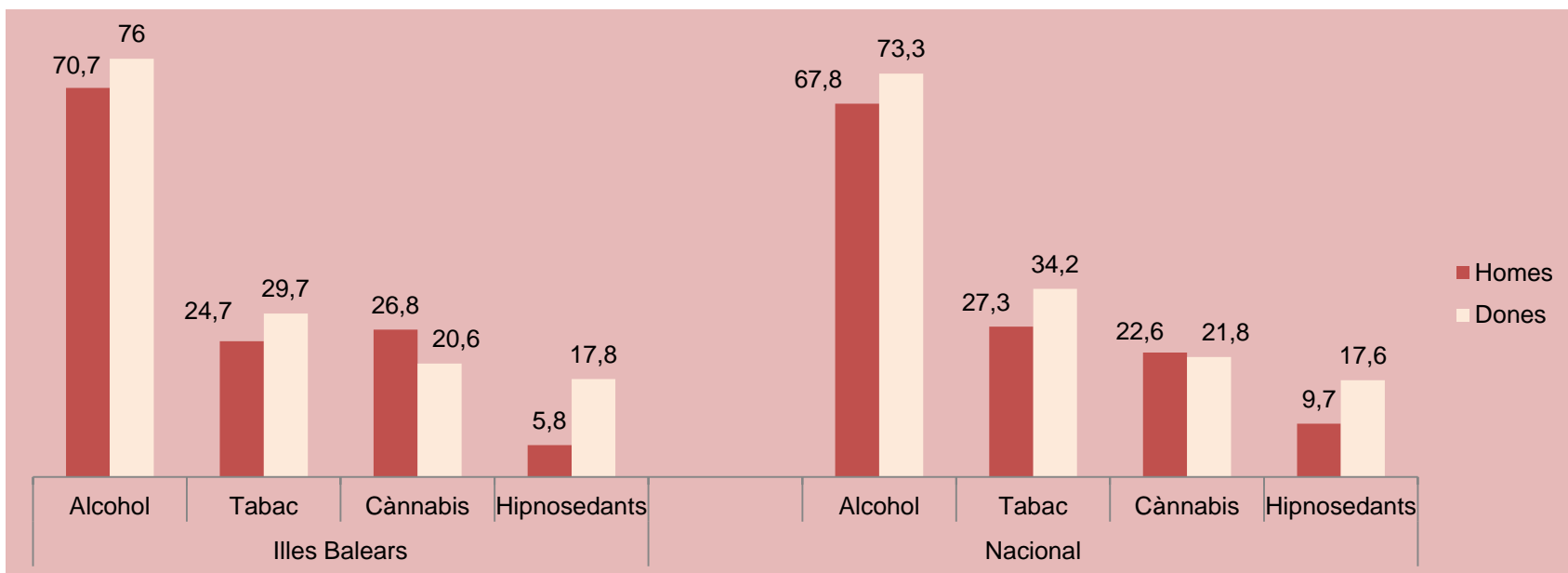
* Amb recepta o sense

El consum de substàncies legals (com ara el tabac, l'alcohol i els hipnosedants) està més estès entre les dones.

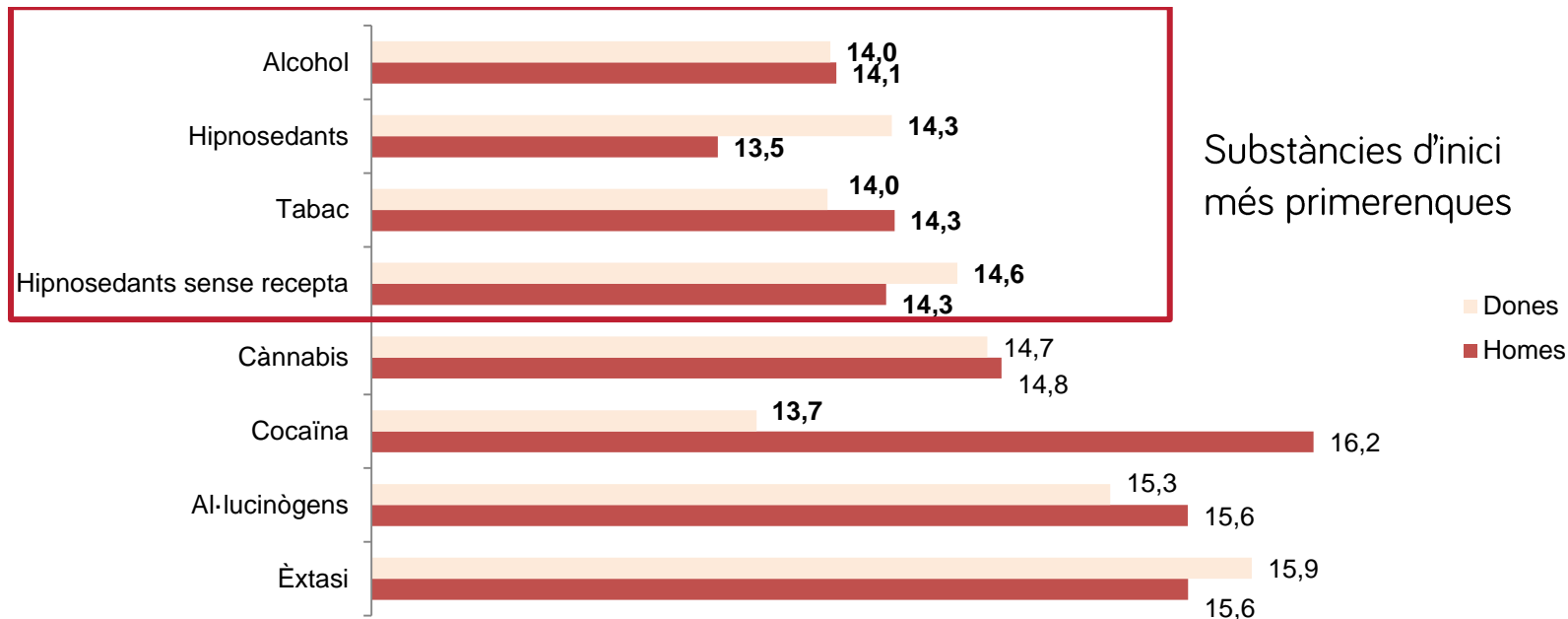
El consum de cànnabis és superior entre els homes.

Consum de substàncies psicoactives

Prevalença del consum de substàncies per sexe els darrers dotze mesos (%)

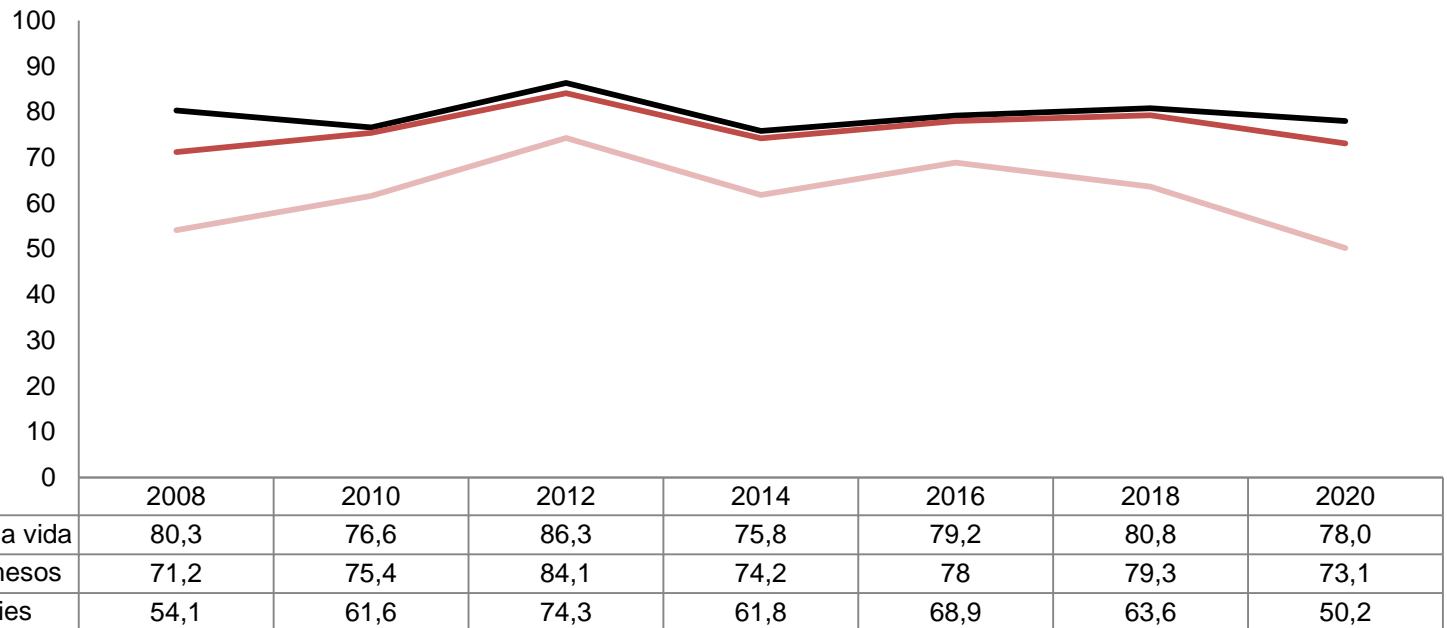
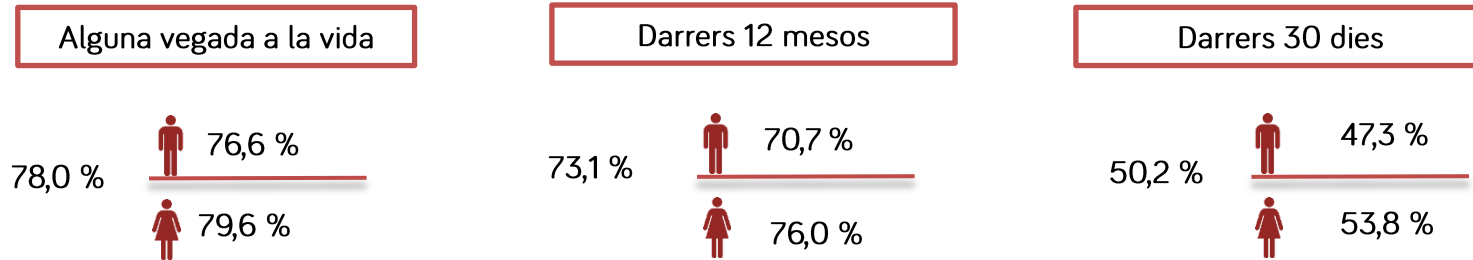
Edat mitjana d'inici en el consum (anys)

	<i>Alcohol</i>	<i>Tabac</i>	<i>Cànnabis</i>	<i>Hipnosedants</i>	<i>Cocaïna</i>	<i>Al·lucinògens</i>
Any 2014	13,8	13,8	14,6	13,8	15,2	14
Any 2016	14,0	14,1	14,7	13,7	15,6	14,4
Any 2018	14,0	14,3	14,8	14,3	14,9	15,5
Any 2020	14,0	14,2	14,8	14,1	15,4	15,5

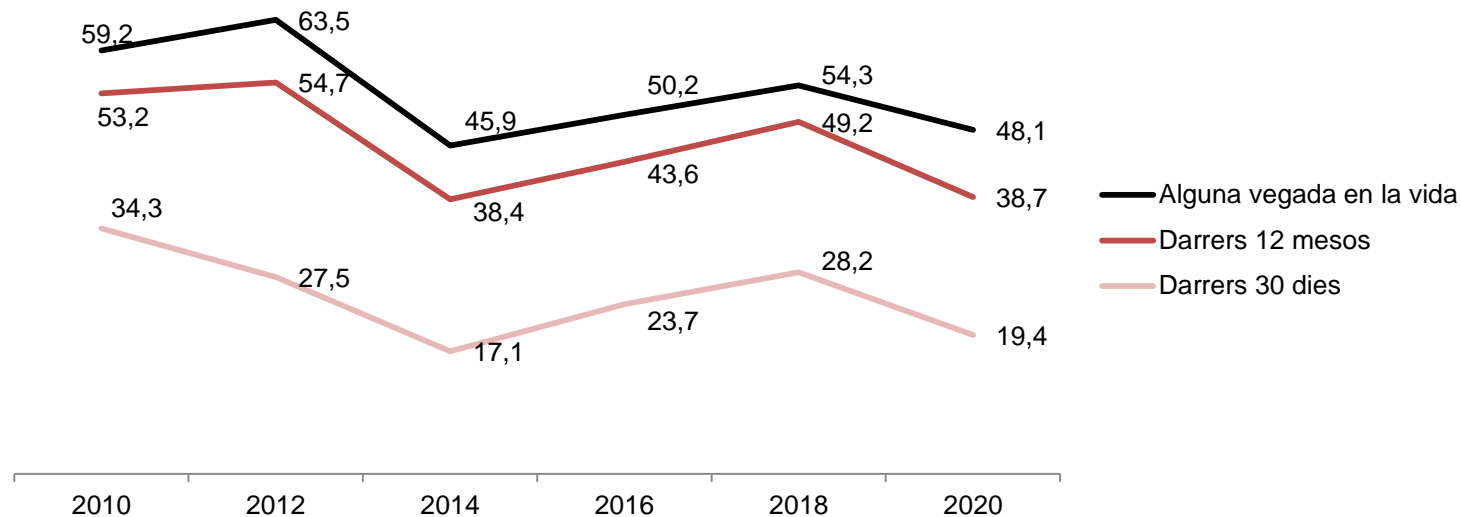
Consum d'alcohol

Evolució del consum d'alcohol entre estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys (%)

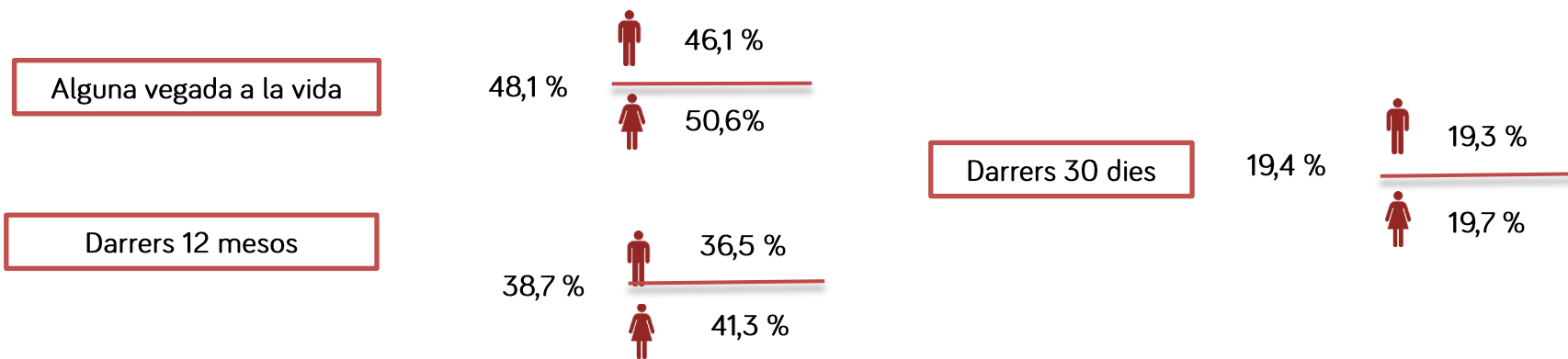

Consum d'alcohol

Evolució de les gateres entre estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys (%)

— Alguna vegada en la vida
— Darrers 12 mesos
— Darrers 30 dies

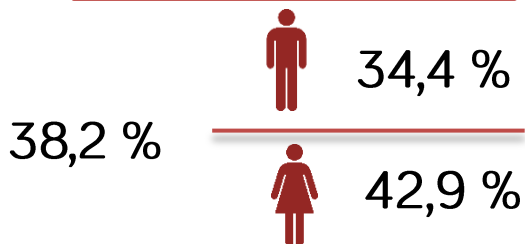

Consum d'alcohol

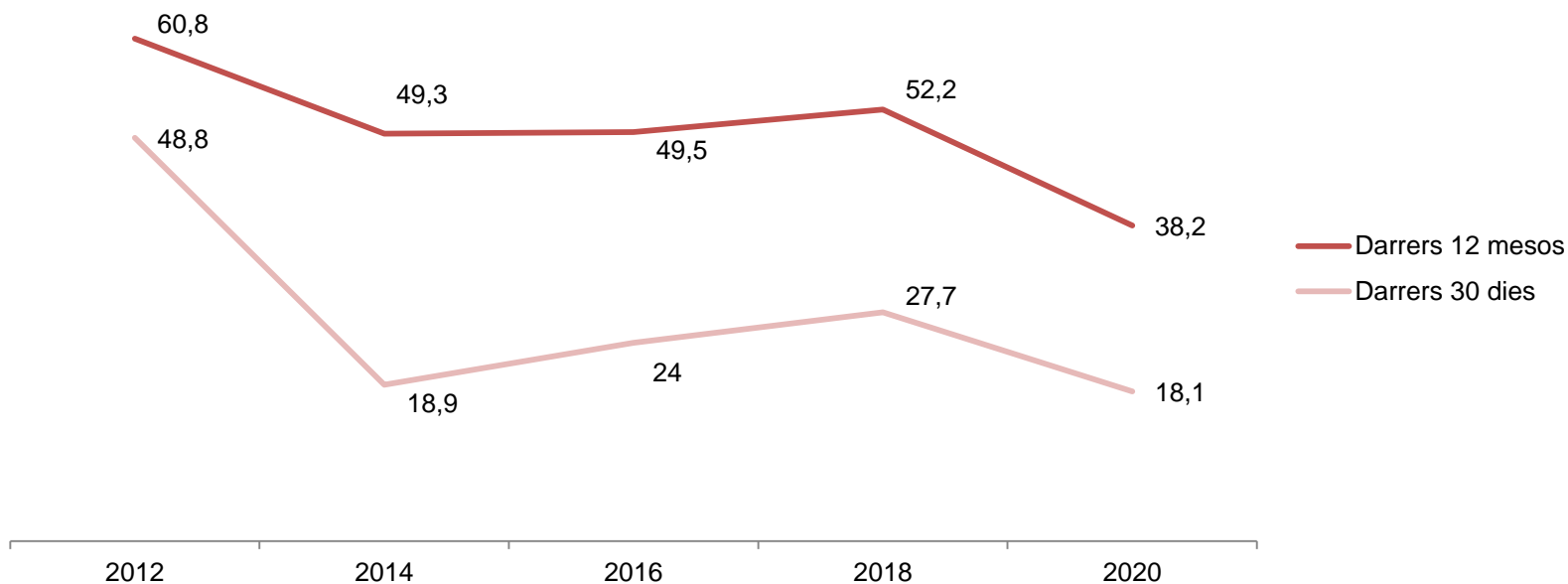
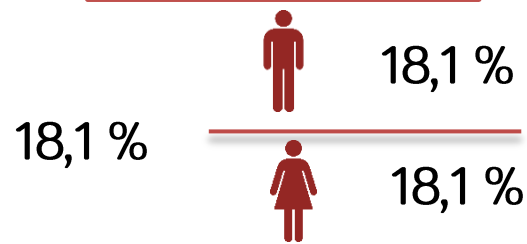
Prevalença de fer *botellot* entre estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys (%)

Darrers 12 mesos

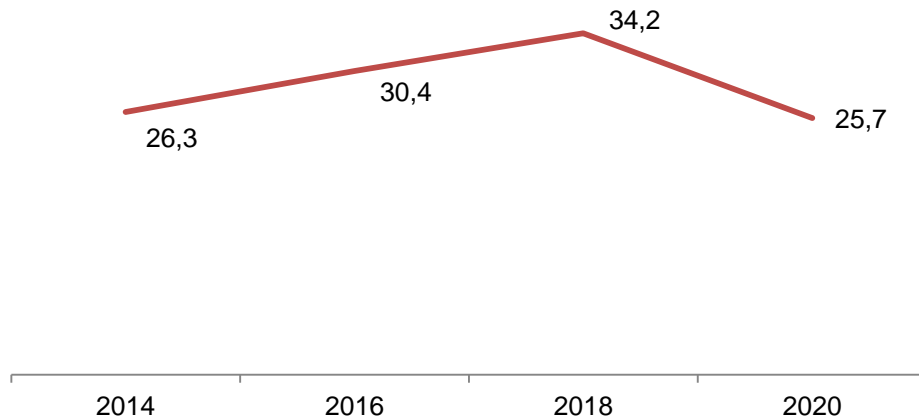

Darrers 30 dies

Consum d'alcohol

Prevalença d'ingestió excessiva d'alcohol (*binge drinking*)
entre estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys (%)

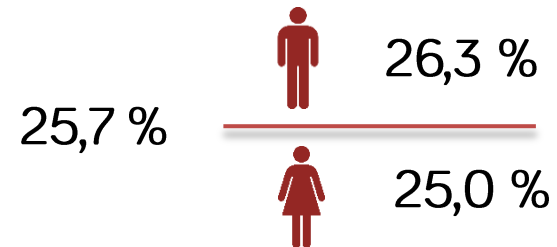

***Binge drinking* o consum intensiu d'alcohol en poc de temps**

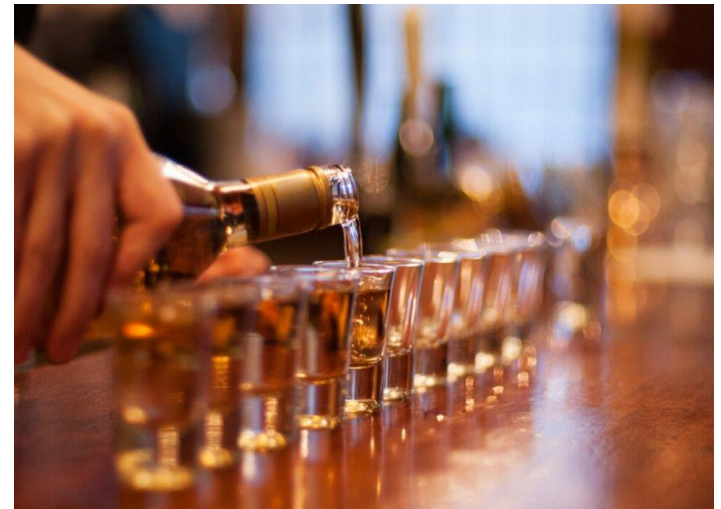
La traducció més literal d'aquest terme anglosaxó seria la de consum «per atipada», és a dir, el consum o ingesta de la major quantitat possible d'alcohol en el menor temps possible. L'objectiu és aconseguir els efectes desitjats de la substància (això és, l'embriaguesa) de la forma més ràpida. El Pla Nacional sobre Drogues estableix que el *binge drinking* és el consum de cinc o més begudes en el cas dels homes i almenys quatre en el de les dones en un termini de dues hores.

La raó d'aquesta diferència és que les dones genèticament tenen una quantitat menor de l'enzim que s'encarrega de metabolitzar l'alcohol, cosa que fa que els efectes d'aquest al seu organisme siguin més intensos i durin més temps, encara que aquests efectes també van lligats al pes de la persona i al seu percentatge de greix corporal.

Darrers 30 dies

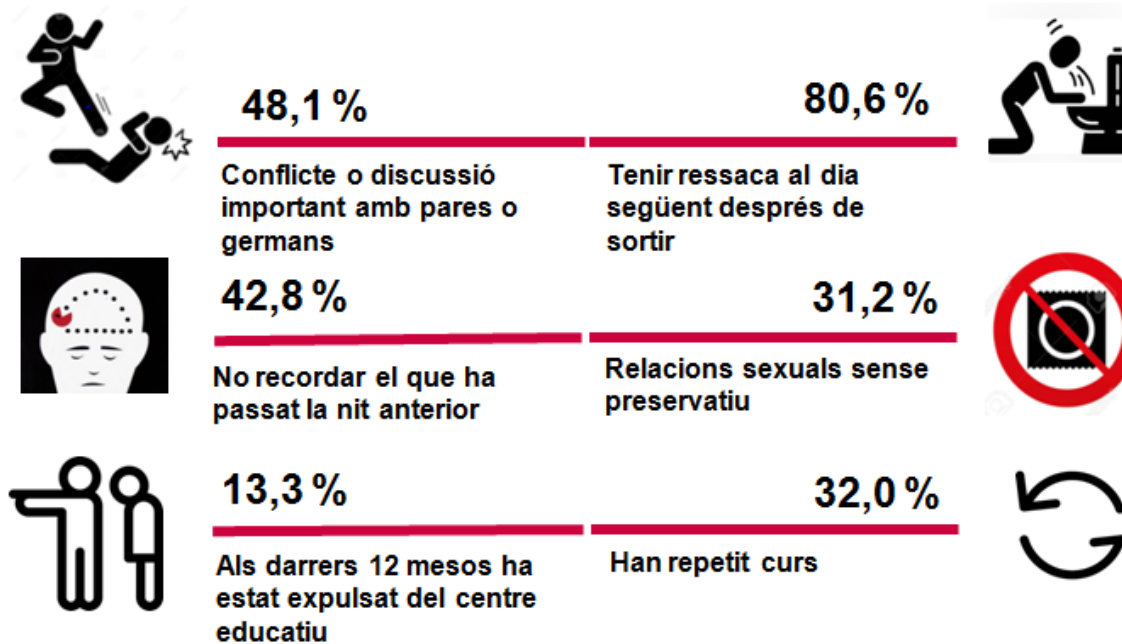

El 51,8 % que ha consumit begudes alcohòliques el darrer mes ha fet *binge drinking*.

Consum d'alcohol

Conseqüències de les gateres els darrers trenta dies

Permissivitat de les mares (davant el consum d'alcohol):

S'han engatat —darrers 30 dies

12,2

No em permeten beure alcohol

34,5

Sí que em permeten beure alcohol

Permissivitat dels pares (davant el consum d'alcohol):

S'han engatat —darrers 30 dies

12,5

No em permeten beure alcohol

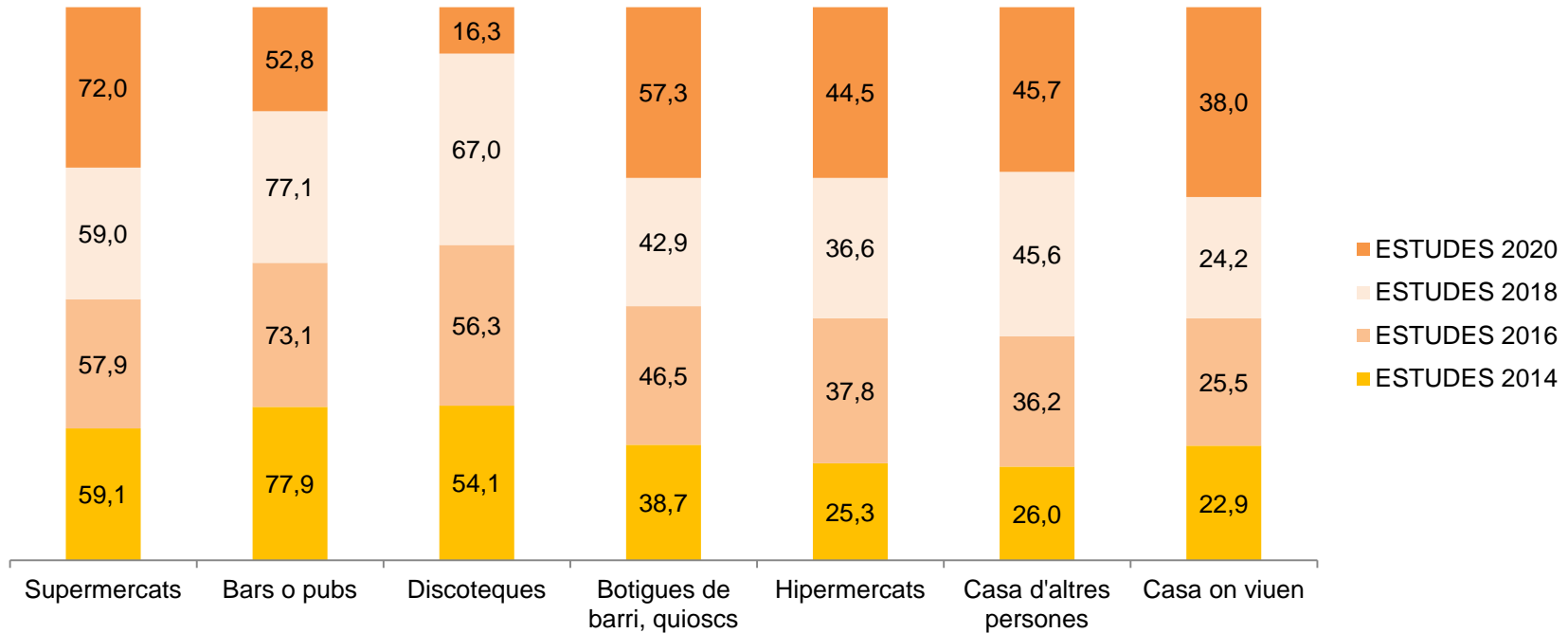
35,1

Sí que em permeten beure alcohol

No s'observen diferències significatives entre la permissivitat de les mares en comparació amb la dels pares.

Consum d'alcohol

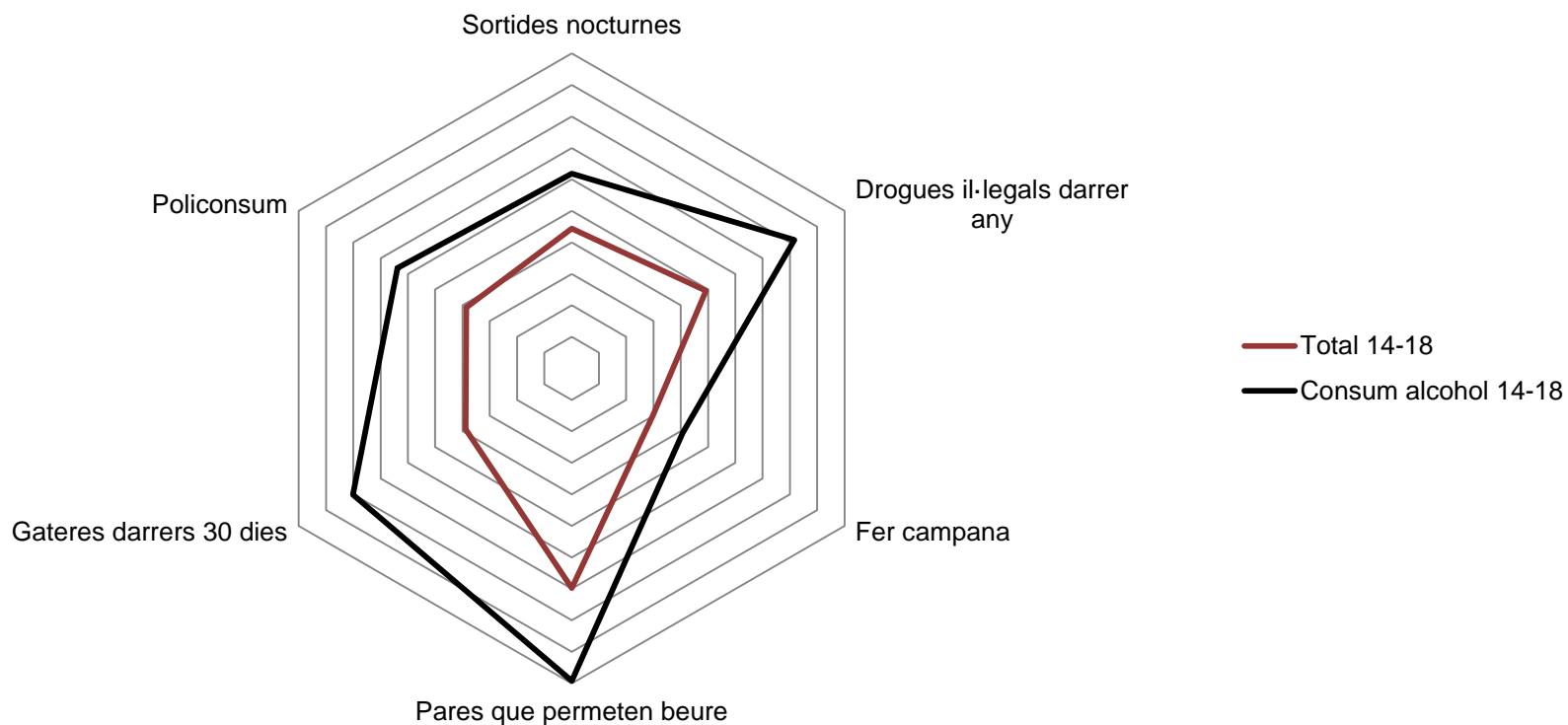
Llocs on estudiants entre 14 i 17 anys han comprat o aconseguit begudes alcohòliques directament, els darrers trenta dies (%)

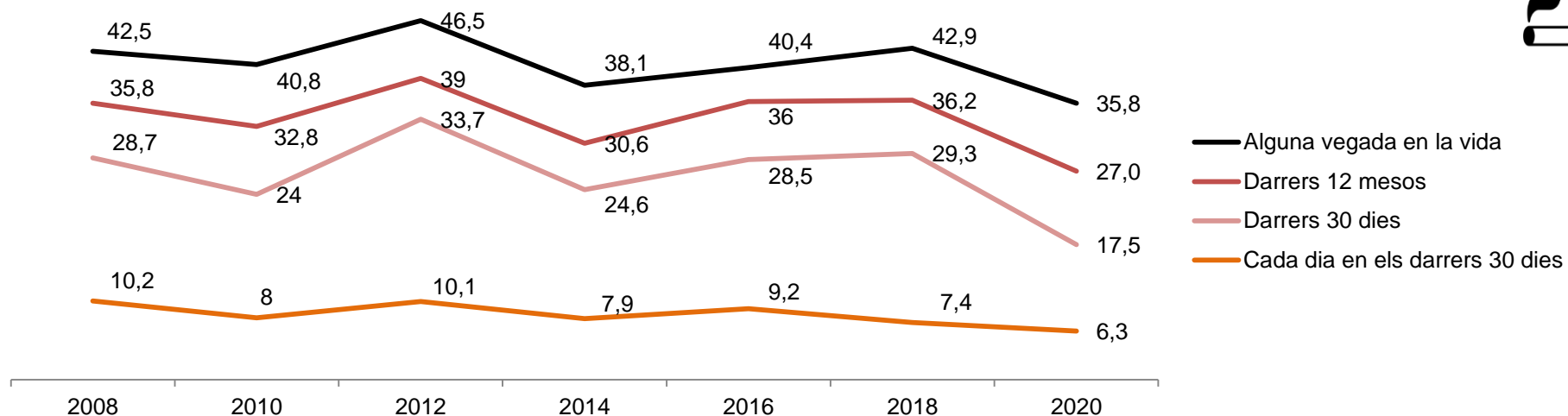
Consum d'alcohol

Perfil de les persones consumidores de 14 a 18 anys, els darrers trenta dies

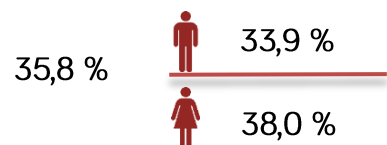
De les que han consumit alcohol, un 51,7 % són homes.

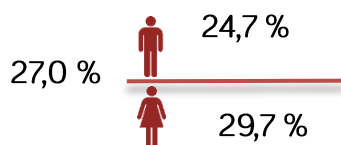
Consum de tabac

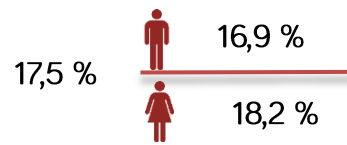
Alguna vegada a la vida

Darrers 12 mesos

Darrers 30 dies

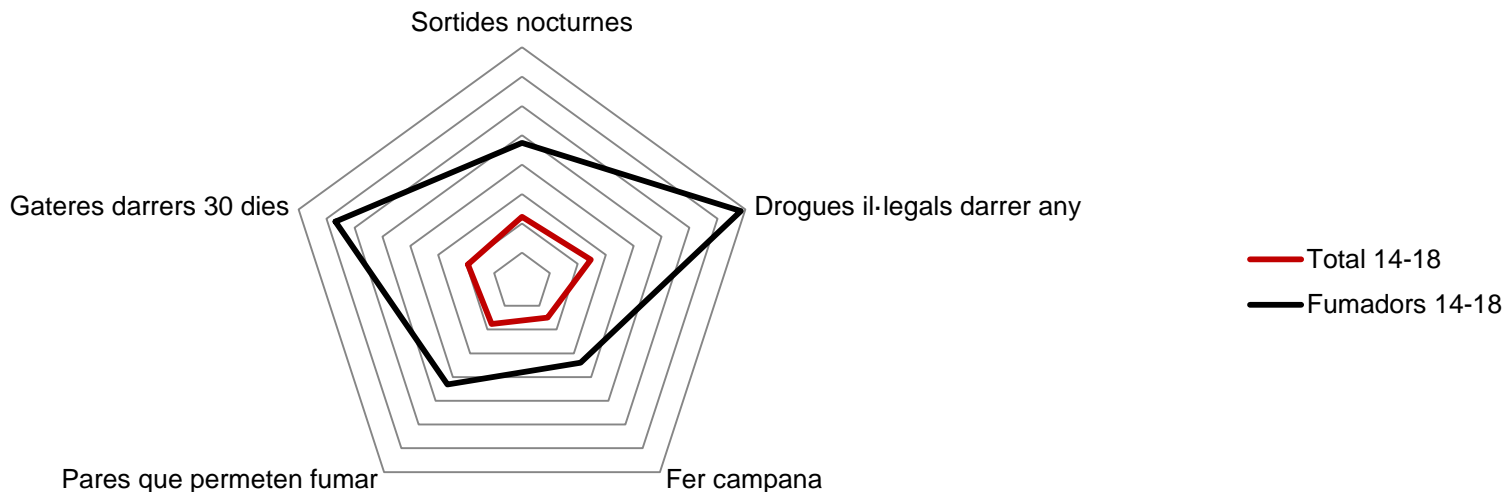

Percentatge d'estudiants que viuen a llars on es fuma diàriament: 36 %

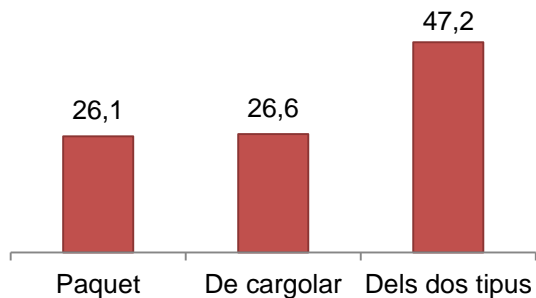
Consum de tabac

Perfil de les persones consumidores de 14 a 18 anys, els darrers trenta dies

De les que han consumit tabac, un 53,2 % són homes.

Tipus: darrers 30 dies

Tipus: alguna vegada a la vida

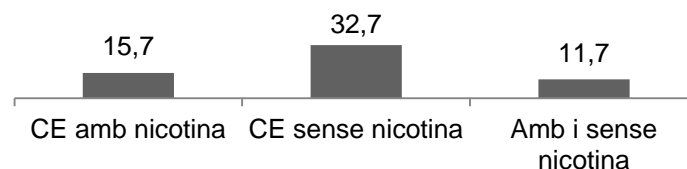
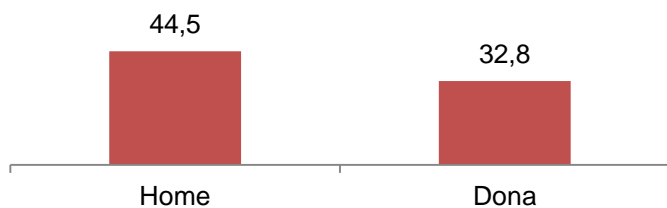
Pipes d'aigua:
35,1

Consum de cigarretes electròniques (CE)

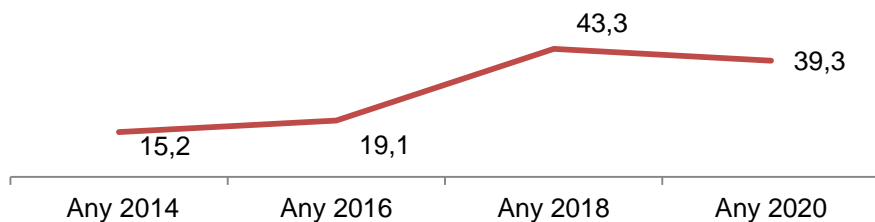
Alguna vegada a la vida: 39,3 %
Darrers dotze mesos: 23,7 %
Darrers trenta dies: 7,4 %

Prevalença (%) del consum de cigarretes electròniques alguna vegada a la vida

Prevalença (%) del consum de cigarretes electròniques alguna vegada a la vida

Estudiants que han fumat tabac alguna vegada:

Han fumat CE

No han fumat CE

Estudiants que NO han fumat tabac alguna vegada:

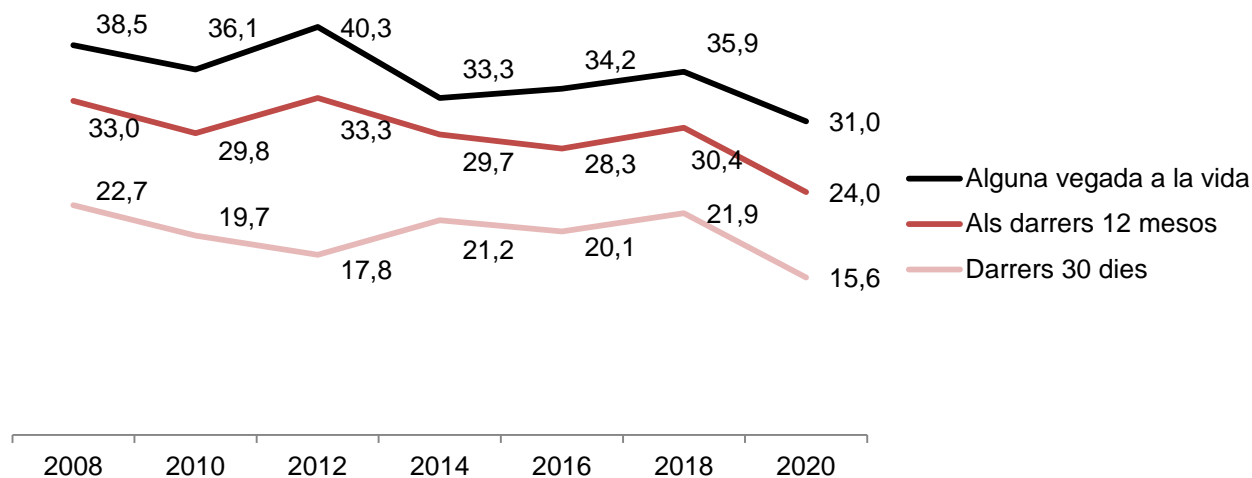
Han fumat CE

No han fumat CE

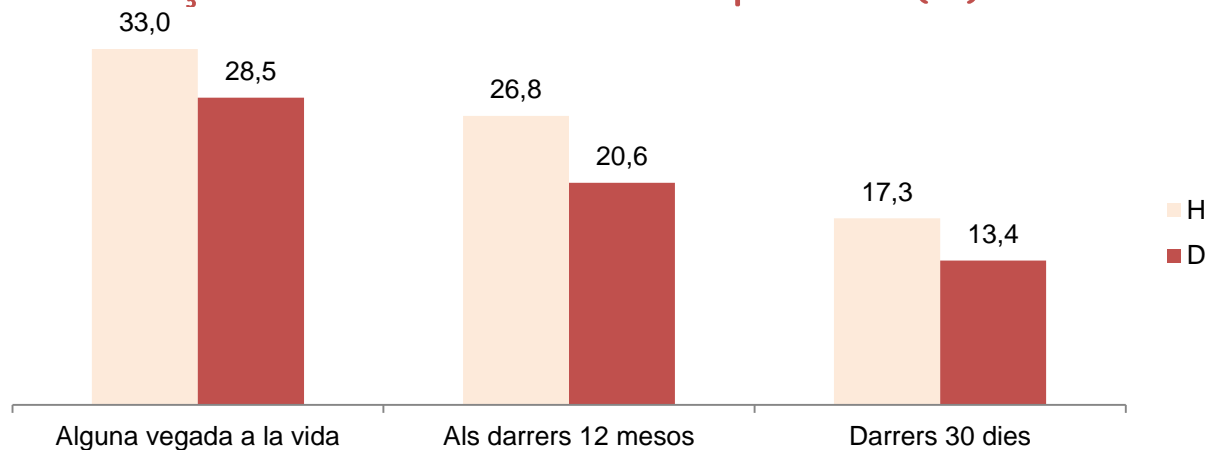
Consum de cànnabis

Evolució del consum de cànnabis (%)

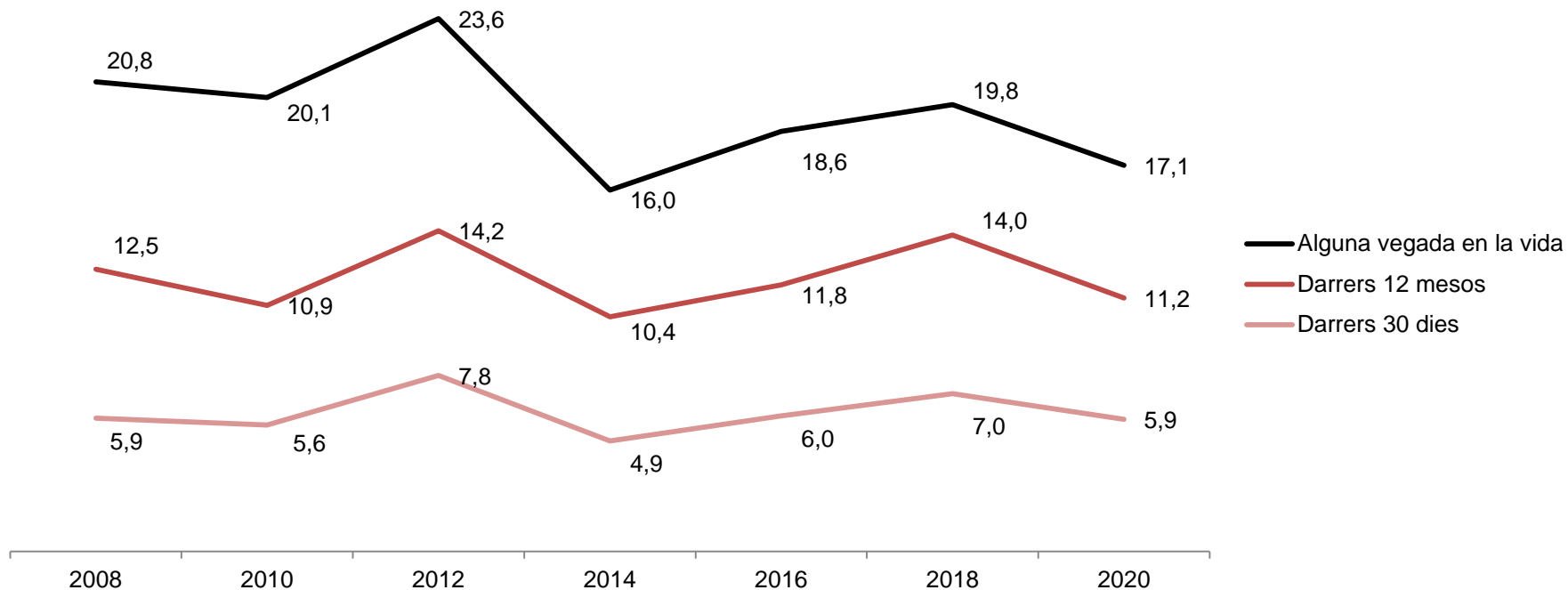
El 10,8 % d'estudiants entre 14 i 18 anys que han consumit cànnabis els darrers trenta dies també han fumats tabac.

Prevalença del consum de cànnabis per sexe (%)

Consum d'hipnosedants (amb i sense recepta)

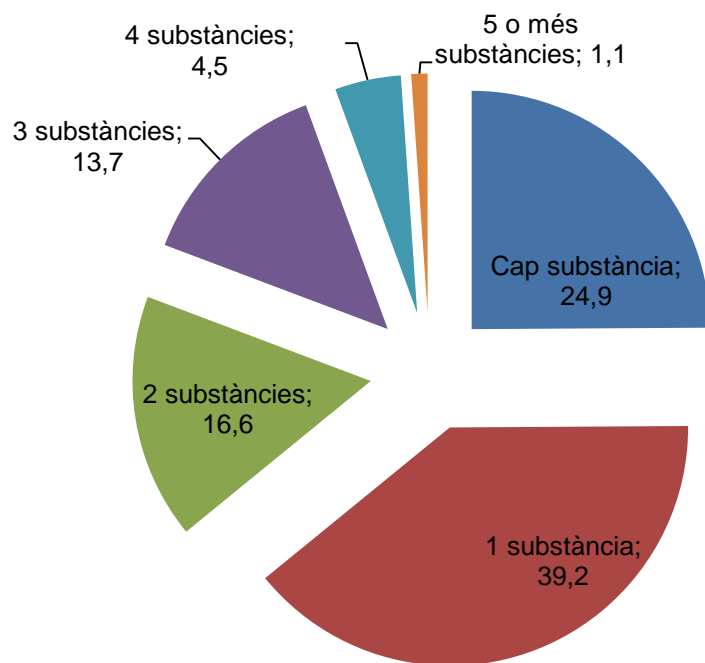
Evolució del consum d'hipnosedants entre estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys (%)

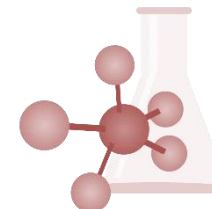
No es poden mostrar les dades desglossades per sexe a causa de la proporció de la mostra.

Nombre de substàncies consumides

Distribució (%) de persones consumidores de substàncies (legals i il·legals), segons el nombre de drogues consumides els darrers dotze mesos

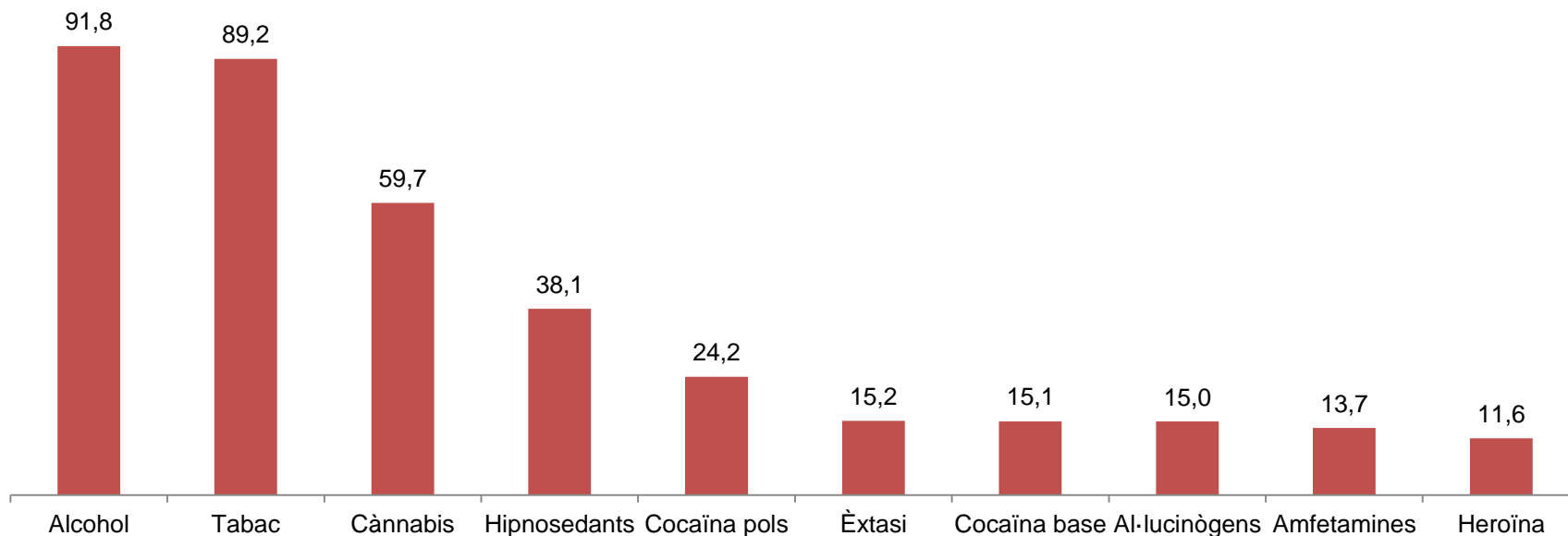

El 35,9 % han consumit dues substàncies o més

Disponibilitat percebuda

% d'estudiants que creuen que aconseguir drogues és fàcil o molt fàcil

Tipus de droga que s'ha ofert als estudiants els darrers dotze mesos

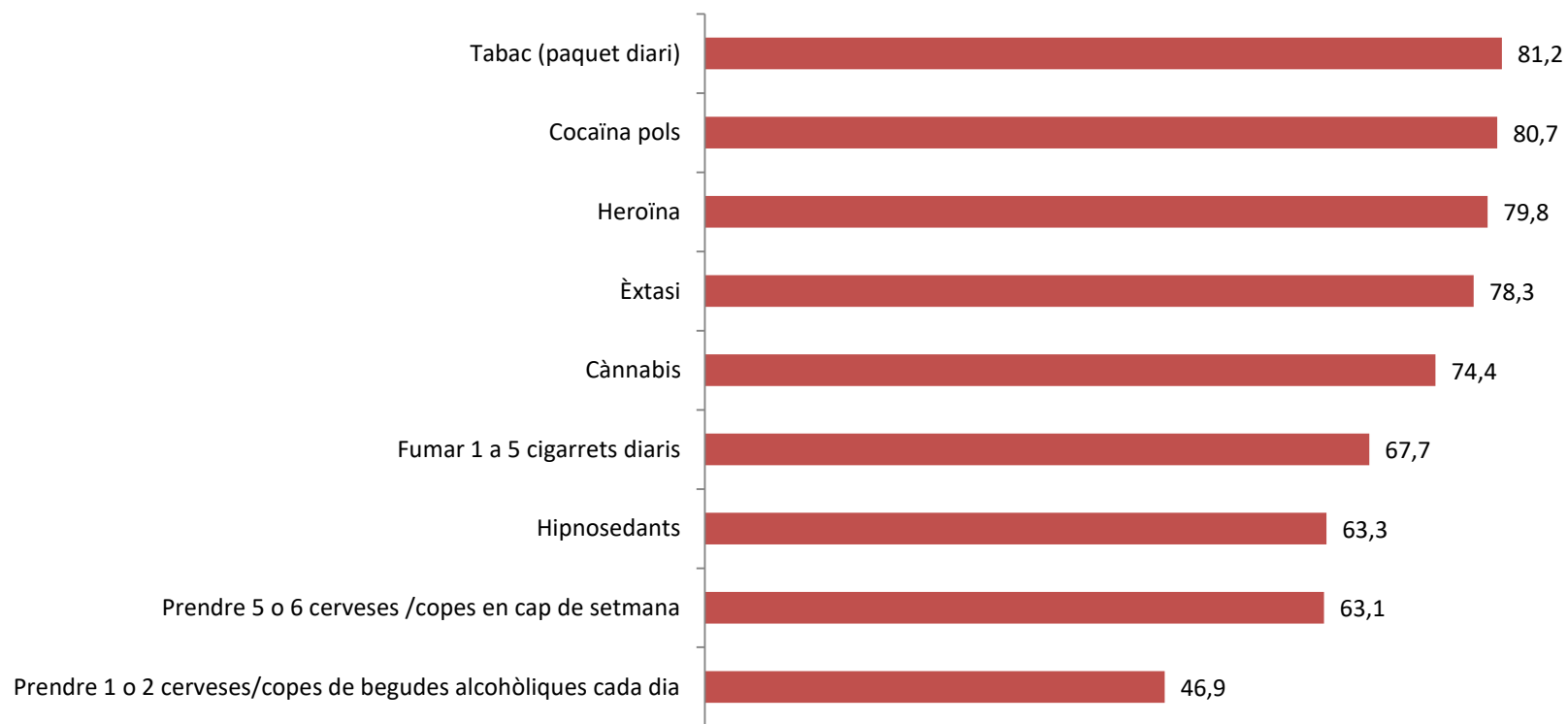
34,4 % cànnabis

No se'ls ha ofert mai altres drogues com cocaïna, al·lucinògens, amfetamines, èxtasi, heroïna o metamfetamines, en un percentatge de més del 90 %.

Risc percebut

Opinió sobre els riscos del consum de cada substància

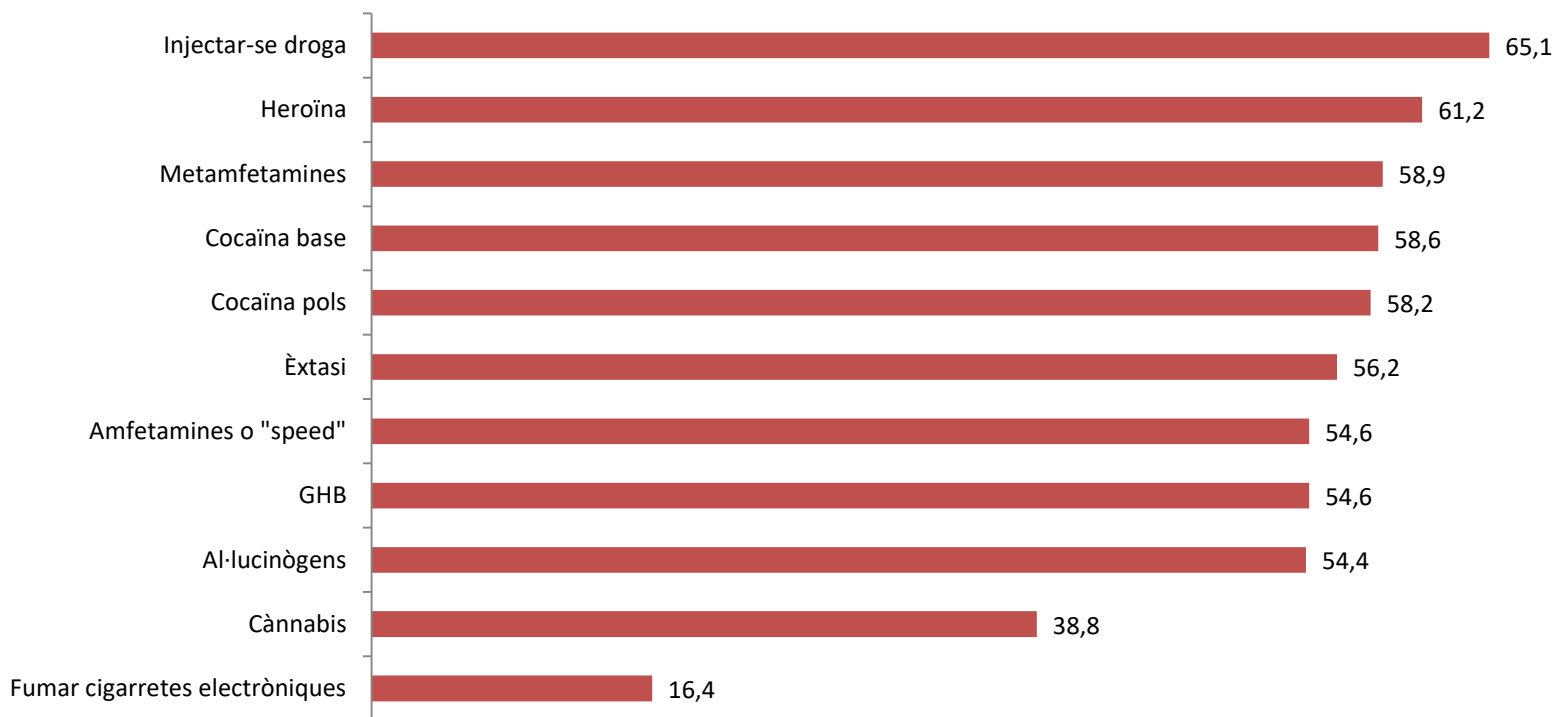
Opinió sobre els problemes (de salut o d'altre tipus) que pot significar consumir habitualment...
La gràfica mostra els que han contestat «molts o bastants problemes» (%).

Risc percebut

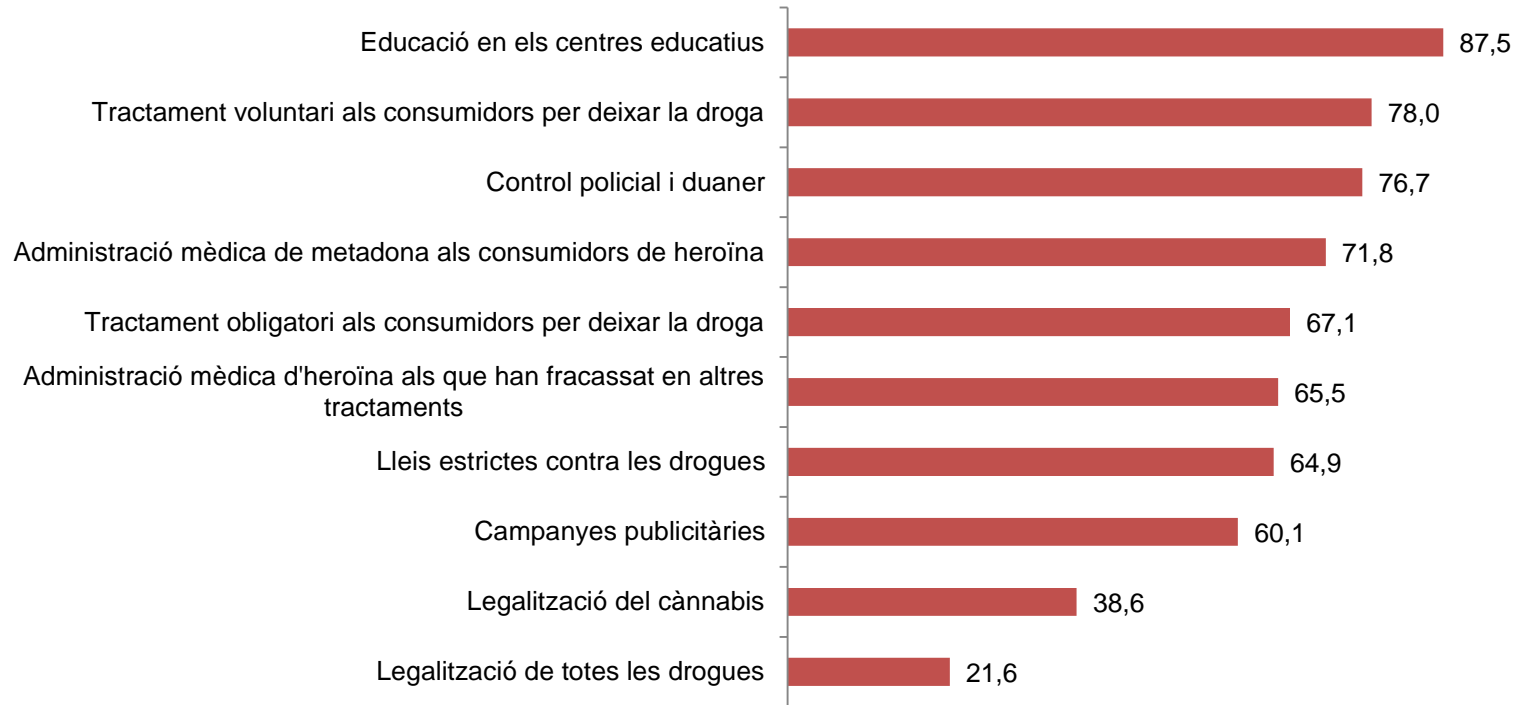
Opinió sobre els riscos del consum de cada substància

Opinió sobre els problemes (de salut o d'altre tipus) que pot significar consumir **alguna vegada...**
La gràfica mostra els que han contestat «molts o bastants problemes» (%).

Accions contra les drogues

Percentatge (%) que considera molt important cada mesura per solucionar el problema de les drogues

La legalització de les drogues està entre les menys valorades.

Ús compulsiu d'internet

Prevalença de l'ús compulsiu d'internet (CIUS \geq 28)
entre tots els estudiants de 14 a 18 anys

Xatejar, enviar o rebre *mails*,
WhatsApps, usar xarxes socials,
jugar amb doblers o sense,
escoltar o descarregar música,
veure o descarregar vídeos...

14-18 ANYS

19,9 %

SEXE

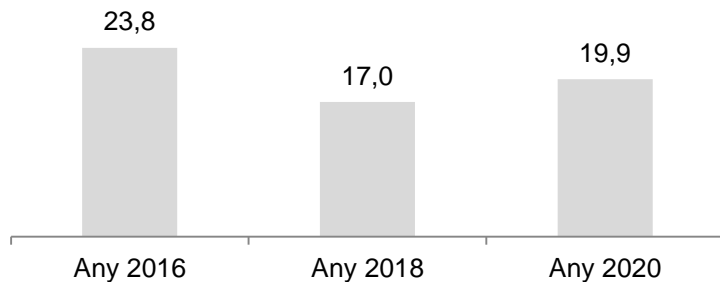

17,0 %

23,4 %

Evolució de la prevalença (%)

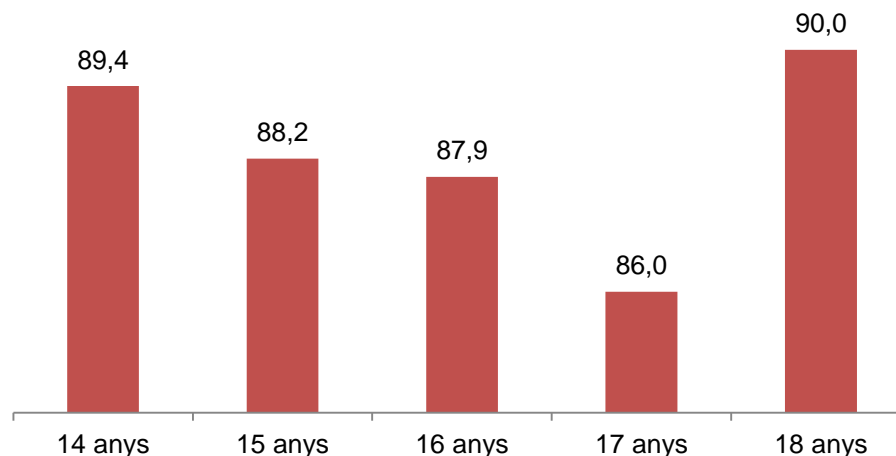
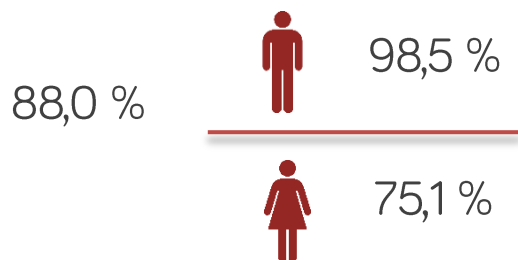
The Compulsive Internet Use Scale (CIUS)

L'escala CIUS,
eina per mesurar l'ús compulsiu d'internet

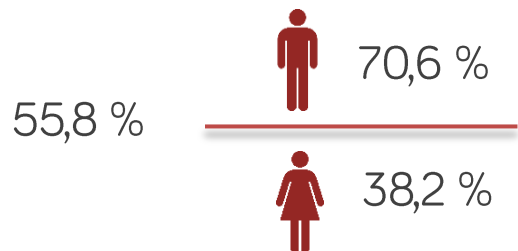
- ⇒ 14 preguntes
- ⇒ Puntuació total: 56 punts
- ⇒ Ús compulsiu d'internet: 28 punts o més

Videojocs, esports electrònics

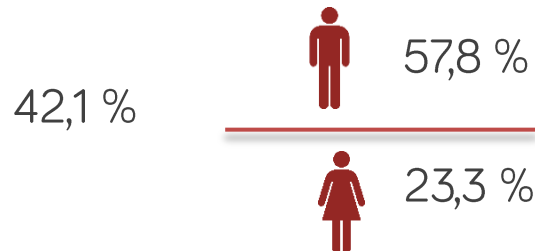
Jugar a videojocs (%), els darrers dotze mesos, total d'estudiants de 14 a 18 anys

Jugar a esports electrònics
(*e-sports*) (%)

Visionar esports electrònics (%)

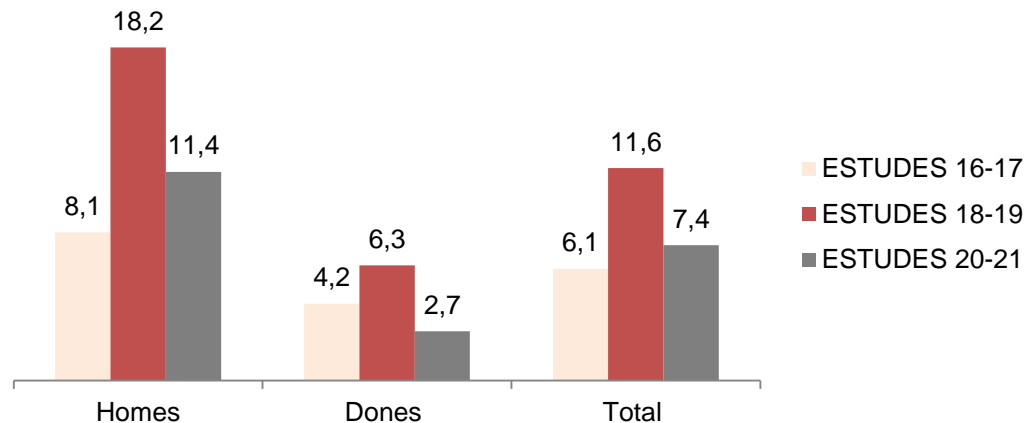

Jocs amb doblers

Jocs amb doblers a internet (%), els darrers dotze mesos, total d'estudiants de 14 a 18 anys

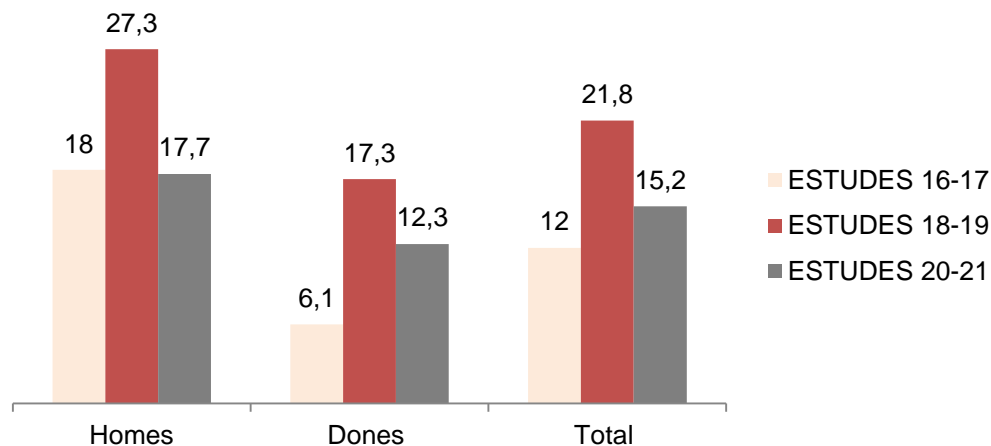
Del total dels que hi han jugat, el 88,8 % són menors d'edat.

Jocs amb doblers presencialment (%), els darrers dotze mesos, total d'estudiants de 14 a 18 anys

Del total dels que hi han jugat, el 93,2 % són menors d'edat.

Conclusió

1. En 2020-21 s'ha produït un descens en el consum de totes les substàncies psicoactives respecte del 2018-19. Aquest descens del consum, podria estar relacionat amb l'impacte de les mesures restrictives en relació amb la COVID 19, el que vendria a reforçar el concepte que les mesures de prevenció ambiental, com disminuir l'oferta i la disponibilitat, són eficaces per reduir el consum, sobretot entre joves i menors.
2. L'alcohol continua sent la substància psicoactiva amb més prevalença de consum entre els estudiants. Aquest consum es produeix, en un alt percentatge de casos, en forma de consum intensiu com gateres o *binge drinking* 25,7%.
3. La disponibilitat d'alcohol és molt alta en la nostra societat, un 91,8% considera que pot aconseguir l'alcohol fàcilment o molt fàcilment i el compren en llocs o establiments malgrat que no estigui permès la seva venda a menors. Per altra part, la permissivitat de les famílies pel que fa a beure alcohol és del 34,5%.
4. Pel que fa al consum de tabac el 17,5% han fumat els darrers 30 dies, . Un 6,3% fumen cada dia.

Conclusió

5. Dels que han consumit tabac els darrers 30 dies s'observa una relació entre el consum de drogues il·legals i gateres.
6. Dels estudiants que han fumat alguna vegada un 39,3% ho ha fet amb cigarretes electròniques.
7. Entre les substàncies psicoactives il·legals, el cànnabis és la més consumida.
8. El consum de les drogues il·legals és més estès en els homes mentre que el consum de substàncies legals està més estès en les dones.
9. Els estudiants comencen a consumir més prest les substàncies legals que les il·legals.
10. Pel que fa al joc amb doblers per Internet, hi juguen un 7,4% aquest fet es manifesta més en els homes que en les dones. D'aquests el 88,8% són menors d'edat.
11. Un 15,20% dels enquestats ha realitzat jocs d'apostes amb doblers de manera presencial, com per internet, es dona més en homes que en dones, encara que la diferència és molt més petita. Ressaltar que el 93,2% són menors d'edat.